

**AKTUÁLIS JOGI KÉRDÉSEK, A FENNTARTÓK, INTÉZMÉNYEK
ELLENŐRZÉSE, A FENNTARTÓI FELADATOK, FENNTARTÓVÁLTÁS,**

SZAKMAI NAP

ÚJHARTYÁN, 2021. OKTÓBER 20.

APPEL LÁSZLÓ

A kormányhivatal törvényességi és hatósági ellenőrzései

- Nktv. 34.§ (1) A köznevelési feladatokat ellátó hatóság..... (2) A legalább kétévente végzi az egyházi, magán köznevelési intézmény és **a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott köznevelési intézmény FENNTARTÓI tevékenységének TÖRVÉNYESSÉGI ellenőrzését**, amelynek eredményéről értesíti a költségvetési hozzájárulást folyósító szervet (Magyar Államkincstár). A köznevelési feladatokat ellátó hatóság a törvényességi ellenőrzés keretében vizsgálja, hogy a fenntartó a nevelési-oktatási intézményt az alapító okiratban és a működéshez szükséges engedélyben meghatározottak szerint működteti-e?
- Nktv. 79. §. (2) A köznevelési feladatokat ellátó hatóság **HATÓSÁGI ellenőrzés keretében vizsgálja a KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNY jogszabályi feltételeknek megfelelő működését.**
- A köznevelési feladatokat ellátó hatóság: az illetékes **megyei kormányhivatal.**

Jogszabályi háttér

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (**Nkt.**)
- 2011. évi CLXXIX törvény a nemzetiségek jogairól (**Njt.**)
- 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (**Ket.**)
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról (**Ebt.**)
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról (**229/2012. Korm.**)
- 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról (**326/2013. Korm.**)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (**20/2012. EMMI**)
- 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet az Oktatási Hivatalról (**OH rend.**)

Az intézményvezető és a fenntartó felelőssége

- A köznevelési intézmények törvényes működése az intézményvezető felelősségébe tartozik: az **intézményvezető** felel a köznevelési intézmény szakszerű és törvényes működésért (Nkt.) 69. § (1) bekezdés).
- A köznevelési intézmény **fenntartójának** hatásköre a működés törvényességének ellenőrzése (Nkt. 83. § (2) bekezdés).

Az intézmény hatósági ellenőrzésének célja

- **Jogsabályi feltételeknek megfelelő működés vizsgálata**
(Nkt. 22. § (1) - (2))
- **Munkaterv alapján**
(229/2012. Korm. 26. § (1)-(3), 38. §(2))
- **Magyar Államkincstár kezdeményezésére**
(229/2012. Korm. 37/O. § (2))
- **Országos mérést követő intézkedési terv**
(20/2012. EMMI 80. § (5))

Hatósági ellenőrzés tárgykörei

- **egyenlő bánásmód:** felvétel, átvétel, végrehajtható döntés, szabálysértés (Nkt. 79. § (6)-(7), Eb. tv. 4. §, 8.§)
- **kötelező felvétel** (Nkt. 51. §, 31. §)
- **osztály, csoportlétszám** Nkt. 25. § (7)
- **balesetvédelem** (20/2012. EMMI 168-169. §§),
- **tanulói óraterhelés** Nat. 8-9. §§,
- **vizsgaszervezés:** tanulmányok alatti és állami vizsgák (20/2012. EMMI 5. §, 7. §, 64-66. §§,
- **alkalmazási feltételek** (Nkt. 3. melléklet, 98-99. §§, Szakk. tv.)
- **kötelező tanügyi nyilvántartások** (20/2012. EMMI 87-116. §§)
- **eszközök és felszerelések** (20/2012. EMMI 161-162. §§, 2. sz. melléklet)
- **ingyenesség, tankönyvek és felszerelések biztosítása** (20/2012. EMMI 5. §, 7. §, 19. §, 82. §, Tank. tv. 4.§.)

Hatósági ellenőrzés során tett intézkedések

- Felhívás (Nkt. 79. §)
- Eljárás kezdeményezése
- Felügyeleti bírság
- Bírósági eljárás (semmisség, érvénytelenség esetén)
- Szabálysértési eljárás (egyenlő bánásmód megsértése esetén)

- a) jogsértés súlyossága
- b) köznevelési intézmény működésére gyakorolt hatása
- c) érdeksérelem, érintettek száma
- d) okozott kár
- e) tények, információk eltitkolása és az arra irányuló szándék
- f) időtartam, ismétlődés, gyakoriság
- g) közreműködés, intézkedések, eredmények, kárenyhítés
- h) több jogsértés esetén azok száma és hatása, a feltételeket egyenként és összességükben mérlegelve

Max. egymillió forint

Hatósági ellenőrzés - jellemző jogsértések

- az Intézmény alapító okirata nem felel meg a jogszabályi előírásoknak,
- az Intézmény alapító okiratában feltüntetett nevelési, oktatási feladatot ellátó feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermeklétszám nem felel meg a jogszabályi előírásoknak,
- az Intézmény túllépte az alapító okiratban meghatározott maximális gyermeklétszámot
- a csoportok létszáma nem felel meg a csoportszobák méretének,
- óvodapedagógusok összesített munkaideje nem fedi le az intézmény nyitva tartásához szükséges időtartamot,
- az intézményvezető-helyettes/tagintézményvezető kötelező létszáma jogszerűtlenül került megállapításra,
- az intézményvezető/intézményvezető-helyettes/tagintézményvezető/ óvodai foglalkozásainak száma jogszerűtlenül került megállapításra,
- az óvoda nem vezeti teljes körűen az óvodai törzskönyvet.

Fenntartó törvényességi ellenőrzése - területei

- jog a fenntartói tevékenység folytatásához
- alapító okirat, működési engedély és pedagógiai program összhangja
- a törvényes és szakszerű működése érdekében tett intézkedések
- a fenntartó által az intézmény rendelkezésére bocsátott vagyon, és a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak megléte
- költségvetés
- ütemtervben foglaltak teljesülése
- SZMSZ jóváhagyásával kapcsolatos eljárás (egyházi fenntartó)
- a nevelési-oktatási intézmény vezetőjének alkalmazása
- vizsgálta-e a fenntartó a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a szakmai munka eredményességét
- a fenntartó a döntései meghozatalakor betartja-e az előírt egyeztetési kötelezettségét (20/2012. EMMI rend. 160. §)

- A kormányhivatal az ellenőrzés eredményéről értesíti a költségvetési hozzájárulást folyósító szervet.
- Megfelelő határidő biztosításával - felhívja a fenntartót a törvénysértés megszüntetésére.
- Ha a fenntartó a megadott határidőn belül nem intézkedett, a kormányhivatal a köznevelési intézményt törli a nyilvántartásból. (Nkt. 34. §)

A jellemző jogsértések típusai:

- az intézmény túllépte az alapító okiratban meghatározott tanulólétszámot,
- az SZMSZ nyilvánosságra hozatala nem történt meg a honlapon, és a KIR-ben,
- az intézményvezető megbízása nem felel meg a jogszabályi előírásoknak (nem rendelkezik 5 év szakmai gyakorlattal, intézményvezetői szakképzettséggel, az intézményvezető nem rendelkezik miniszteri egyetértéssel).

Súlyos jogsértés – működési engedély visszavonása, nyilvántartásból való törlés

- Nktv. 21.§ (8) A köznevelési intézményt törölni kell a nyilvántartásból, ha ....:
  - g) a hatóság súlyos vagy az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés során megállapított szakmai jogszabálysértés miatt – a nem állami költségvetési szerv vagy nem települési önkormányzat által fenntartott köznevelési intézmény esetén a működési engedély visszavonásával egyidejűleg – a nyilvántartásból való törlését elrendeli.
- (Nktv. 21.§ 10) E § alkalmazásában súlyos jogszabálysértés, ha ...:
- c) a köznevelési intézmény a hatósági ellenőrzés keretében megállapított jogszabálysértést az első felszólítást, majd ugyanazon jogszabálysértés miatt kiszabott közigazgatási bírság kiszabását követően sem szünteti meg a határozatban megállapított határidőn belül,
- d) a fenntartó – köznevelési intézmény fenntartásával összefüggő – tevékenységének törvényességi ellenőrzése során megállapított törvénytisértést a fenntartó a törvénytisértés megszüntetésére történő felhívásban megállapított határidőig nem szünteti meg,
- f) a köznevelési intézmény a feladatainak ellátásához szükséges feltételekkel nem rendelkezik.

Köznevelési feladatok ellátásához szükséges feltételek

- **Nktv. 22. § (1)** A köznevelési intézménynek a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel rendelkeznie kell. A köznevelési intézmény akkor rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel, ha
  - *a)* állandó saját székhellyel, telephely esetén állandó telephellyel, a feladatellátáshoz szükséges helyiségekkel,
  - *b)* állandó saját alkalmazotti létszámmal, továbbá
  - *c)* a jogszabályban meghatározott eszközökkel, dokumentumokkal, szabályzatokkal és önálló költségvetéssel rendelkező intézmény esetében a működéséhez szükséges pénzeszközökkel
- rendelkezik.
- (2) Állandó saját székhellyel, telephellyel akkor rendelkezik a köznevelési intézmény, ha a feladatai ellátásához szükséges, jogszabályban meghatározott helyiségek a 23. § (10) bekezdésben meghatározott kivétellel – határozatlan időre a kizárólagos használatában állnak. Állandó saját alkalmazotti létszámmal akkor rendelkezik a köznevelési intézmény, ha az alapfeladatának ellátásához szükséges számított alkalmazotti létszám legalább hetven százaléka határozatlan időre szóló munkaviszonyban közalkalmazotti vagy egyházi szolgálati jogviszonyban áll. Többcélú köznevelési intézmény esetén az állandó saját alkalmazotti létszám meglétét szervezetileg és szakmailag önálló intézményegységenként kell vizsgálni. A köznevelési intézmény feladatainak ellátásához szükséges eszközöket, felszereléseket a fenntartó az intézmény rendelkezésére bocsátja, önálló költségvetéssel rendelkező intézmény a feladatainak ellátásáról az alapító, a fenntartó szerv által biztosított pénzeszköz, valamint egyéb bevételei alapján gondoskodik. A köznevelési intézmények fenntartási költségeit a fenntartó által évente megállapított költségvetésben kell előirányozni.

Mi minősíthető súlyos jogsértésnek?

- Nincs az intézménynek az előírások szerint nevelőtestülete/alkalmazotti létszáma.
- Alkalmazotti létszám számítása: problémát jelent, hogy nincs jogszabályban szabályozva.
- Van olyan megyei kormányhivatal, ahol csak azt vizsgálják, hogy a pedagógusok közül hányat alkalmaztak határozatlan idejű és hányat határozott idejű jogviszony keretében. Az alkalmazás mértékét nem veszik figyelembe.
- Álláspontunk szerint ez téves számítás: figyelembe kell venni a pedagógusok feladatellátásának tényleges mértékét. Az iskola heti ellátott tanóráiból kell kiindulni, és azt vizsgálni, hány tanórát látnak el a határozatlan időre alkalmazott pedagógusok? Ez a heti óraszám érje el az ellátott heti óraszám 70 %-át, ami azt jelenti, hogy a határozott idejű jogviszonyban alkalmazottak és megbízási díjjal alkalmazottak (óraadók) által ellátott heti órák száma nem éri el a 30 %-ot.
- Nem rendelkezik az intézmény állandó székhellyel, telephellyel: vagyonátadás miatt ez nem lehetséges.

Nem súlyos, de gyakori jogszabálysértés

- A nemzetiségi önkormányzat, mint fenntartó nem veszi figyelembe az Nktv. 68.§ (2) bekezdésének előírását: a tankerületi központ által fenntartott köznevelési intézmény kivételével az állami fenntartású, az egyházi és magán köznevelési intézmény, valamint a többcélú köznevelési intézmény vezetőjét **az oktatásért felelős miniszter egyetértésével** a fenntartó bízza meg, a munkáltatói jogokat a fenntartó gyakorolja. A miniszter az egyetértését csak jogszabálysértés esetén tagadhatja meg.
- Pest megyei NNO nem kérte a miniszter egyetértését, ezért a MÁK a jogellenes kinevezés miatt visszafizetteti az óvodavezető órakedvezmény-különbözetét, kb. évi 1 millió forintot.

A fenntartói feladatok a tanév során 1.

- Új iskola indítása esetén, valamint – a fenntartói jog átadása kivételével – az Nkt. 84. § (7) bekezdése szerinti esetekben a tervezett indítás vagy a megszüntetés, **az átszervezés évének május utolsó munkanapjáig, nyújthatja be a fenntartó a megyeszékhely szerinti járási hivatalhoz az intézmény működésének megkezdéséhez szükséges engedély iránti kérelmet, illetve a működési engedélyt módosító kérelmet.** A kérelem benyújtására meghatározott határidő elmulasztása jogvesztő. (229/2012. Kormányrendelet 39.§ (5) bekezdés)
- **. Alapító okirat módosítás (fenntartói határozat), iskolai dokumentumok módosítása, nyilvántartásba vétel módosítása, működési kérelem módosítása**

A fenntartói feladatok a tanév során 2.

- **A fenntartó minden év április 1. és május 31. között a KIR honlapján keresztül köznevelési intézményenként és feladatonként az adatszolgáltatás évét megelőző naptári évről statisztikai célra a 20. § szerinti közérdekű pénzügyi és gazdálkodási adatokat közöl.** (229/2012. Kormányrendelet 19. § (1) bekezdés)
- **A benyújtott kérelmek alapján lefolytatott középfokú felvételi jogorvoslati eljárás befejezése a fenntartónál.** (Az adott tanév rendjéről szóló EMMI rendelet melléklete szerint)

A fenntartói feladatok a tanév során 3.

- Az intézmény éves költségvetésének elfogadása, majd az év során a költségvetés módosítása.
- A következő tanévben ellátott feladatmutatók (indítandó osztályok száma)meghatározása.
- Az Nktv. 25.§ (7) bekezdés szerint az óvodai csoportra, iskolai osztályra, kollégiumi csoportra megállapított maximális létszám (Nktv. 4. mellélet) átlépéséről szóló döntés (a nevelési év, illetve a tanítási év indításánál a fenntartó engedélyével legfeljebb húsz százalékkal átléphető)

- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 25.§ (6) bekezdése szerint **a fenntartói jog átadásával együtt a köznevelési intézmény nevelési-oktatási feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyont a feladatátvételt követően haladéktalanul, de legkésőbb a nevelési, illetve a tanév kezdetéig ingyenesen a fenntartó nemzetiségi önkormányzat tulajdonába kell adni**, azzal, hogy a vagyonelemek tulajdonjoga visszaszáll az eredeti tulajdonosra akkor, ha
  - *a)* a fenntartó jogutód nélkül megszűnik, vagy
  - *b)* a köznevelési intézmény megszűnik.

A vagyonátadás buktatói:

- **Ezzel szemben az új gyakorlat:**
- A ..... Általános Iskola és AMI esetén a német nemzetiségi települési önkormányzati fenntartóváltással kapcsolatban a ..... **Tankerületi Központ az EFOP-3.2.4-16-2016-00001 azonosítószámú "Digitális kompetencia fejlesztése" kiemelt projekt keretében átadott 19 darab tanári laptopot (2018. április-májusi intézményhez kerülés; a pedagógusok a hozzá tartozó 60 órás továbbképzési kötelezettségüknek eleget tettek), 1 db fali konzolos interaktív panelt (2019.08. havi intézményhez kerülés), a kiépített WIFI-hálózatot, valamint az informatika tanítását szolgáló 15 db tanulói PC-t monitorral az átadás-átvételi eljárás során vissza kívánja venni.**
- **Álláspontom szerint ez ellentétes a vagyonátadással kapcsolatos törvényi szabályozásnak.**

A vagyonátadás buktatói 2.

- A Klebelsberg Központ főosztályvezetőjének magyarázata:
- „Az EFOP 3.2.4. esetében az eszközök nem kerültek az érintett tankerületi központok vagyonkezelésébe, a projektben a kedvezményezett a Klebelsberg Központ (KK) volt, így vagyonkezelő is a KK. Az eszközök csak külső helyszínekre lettek kihelyezve, használatra.
- Ezek a körülmények erősen behatárolják a lehetőségeket.”
- Ez mellébeszélés: a parlament a vagyonátadásról egyértelmű döntést hozott.

Mire figyeljen a fenntartó? Házirend módosítása.

- A jogszabályváltozás következtében a jogalkotó a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a 2020. szeptember 1-jén hatályba lépett új 193/A. §-ában előírta a házirend kötelező felülvizsgálatát az alábbiak szerint.
- 193/A. § Az iskola, a kollégium 2021. január 31-éig felülvizsgálja a házirendjét és elfogadja annak módosítását e rendeletnek az egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 31/2020. (VIII. 31.) EMMI rendelettel megállapított 5. § (2) bekezdés h) és i) pontjának való megfelelés érdekében.
- Kivették a házirendből az osztályozó vizsgakövetelmények szabályozását. Ezt a jövőben külön dokumentumban kell rögzíteni, és az iskola honlapjára feltenni. Továbbá_
- *5. § (2) h) (a házirendben szabályozni kell) a mobiltelefon és egyéb digitális, infokommunikációs eszköz tanórai és egyéb foglalkozásokon való használatának szabályait.*
- *5. § (2) i) (a házirendben szabályozni kell) a büntetőjogi és fegyelmi eljárás hatálya alá nem tartozó, pedagógus vagy a köznevelési intézmény egyéb alkalmazottja ellen irányuló, a köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló tanuló részéről elkövetett közösségellenes vagy azzal fenyegető cselekmények megelőzésének, kivizsgálásának, elbírálásának elveit és az alkalmazandó intézkedéseket.*

Mire figyeljen a fenntartó 2.? Megtörténik-e?

- A 2021/2022-es tanév indulását megelőzően azonban sem az iskolákban, sem pedig az óvodában nem nélkülözhető a **távoktatással** töltött időszak, az intézményi működés szünetelési időszakának értékelése, az ebből következő feladatok meghatározása.
- A távoktatás eredményességének felmérése, a pedagógusok ezzel kapcsolatos feladatainak meghatározása
- A távoktatási tapasztalatok pedagógusonként, majd munkaközösségi szinten, végül iskolai szinten történő rögzítését követően a nevelőtestületnek az intézmény vezetőjének irányításával meg kell határoznia a távoktatás lezárását követő új tanév indításakor elvégzendő feladatokat.
- Fentiekről a szülők korrekt tájékoztatása.

Címerhasználat az iskolában

- Köznevelési törvény:
- **25. § (8)** A köznevelési intézmény tantermeiben, címtábláján, épületének homlokzatán, továbbá az állami, települési önkormányzati fenntartású intézmények körbélyegzőjén Magyarország címerét el kell helyezni, más intézmények körbélyegzőjén el lehet helyezni.
- Az állami (pl. tankerületi), önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények címtáblájának és körbélyegzőjének tartalmaznia kell Magyarország címerét. A nem állami vagy önkormányzati fenntartásban, például magánfenntartásban vagy egyházi fenntartásban működő köznevelési intézmények körbélyegzőjén a címer elhelyezése nem kötelező, de a jogszabály fenti rendelkezése miatt lehetséges. Az iskolák tantermeiben – azok fenntartójától függetlenül – a címer elhelyezése kötelező, az óvodai csoportszobákban azonban ez nem szükséges. Az intézmények címtábláján – szintén annak fenntartójától függetlenül – a jogszabály fenti rendelkezése miatt szükséges Magyarország címerének elhelyezése.

Címerhasználat az iskolában 2.

- A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet az alábbi szabályozást rögzíti.
- **127. § (1)** A köznevelési intézmény nevét fel kell tüntetni valamennyi feladatellátási helyen címtáblán, a nyomtatványokon és a bélyegzőkön. A címtáblát jól látható helyen kell elhelyezni. Ha egy épületben több különböző köznevelési intézmény található, minden köznevelési intézmény esetén önálló címtáblát kell elhelyezni.
- (2) Ha a köznevelési intézmény nevének nem része, a köznevelési intézmény címtábláján és bélyegzőjén fel kell tüntetni a feladatellátási hely településének a nevét. A nemzetiségi nevelést, oktatást ellátó köznevelési intézmény feladatellátási helyének a neve a nemzetiség nyelvén is feltüntethető, amennyiben a településnek van ilyen neve.
- **Összegezve** tehát a jogszabályokban foglalt szabályozást: minden köznevelési intézmény számára kötelező az intézmény címtáblájának jól látható helyre történő kihelyezése, a címtáblán pedig – a Köznevelési törvény rendelkezése alapján – szerepelnie kell a címernek. A magánfenntartásban, egyházi fenntartásban működő köznevelési intézmények körbélyegzőjükön használhatják Magyarország címerét, ez azonban számukra nem kötelező. A nem állami vagy önkormányzati fenntartásban működő köznevelési intézmények címerhasználatának és címeres körbélyegző-használatának részletes szabályait az oktatásért felelős miniszter jogosult meghatározni, ilyen jogi szabályozás azonban jelenleg nem létezik. Az épületen vagy az épület előtt a nemzeti lobogó elhelyezése az állami vagy önkormányzati fenntartásban működő intézmények számára kötelező, az egyházi-, alapítványi- vagy magánfenntartásban működő intézmények esetében azonban nem.

Köszönöm a figyelmet!